

EASO

Menşe Ülke Bilgisi (COI)

Rapor Metodolojisi

EASO Menş  Ülke Bilgisi (COI) Rapor Metodolojisi

Haziran 2019

Avrupa Birliği hakkında daha fazla bilgiye internet üzerinden ulaşabilirsiniz (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019

Print ISBN 978-92-9485-631-9 doi:10.2847/596273 BZ-04-19-457-TR-C
PDF ISBN 978-92-9485-632-6 doi:10.2847/446565 BZ-04-19-457-TR-N

© European Asylum Support Office, 2019

Aksi belirtilmedikçe, işbu belge kaynağı belirtilmek kaydıyla çoğaltılabilir.

Bu yayında çıkan üçüncü şahıslara ait materyaller için ilgili üçüncü şahısların kendi telif hakları beyanlarına atıfta bulunulmuştur.

Kapak fotoğrafı: © Katie Sayer (Ksayer1) / Flickr, 2011; Adrian Scottow (ChodHound) / Flickr, 2011; Hugo Cardoso (hugojcardoso) / Flickr, 2011; Greg Nehring (sabertasche2) / Flickr, 2008

Burada yer alan bilgilerin kullanımından EASO ya da EASO adına hareket eden hiçbir şahıs sorumlu tutulamaz.

Bu raporun İngilizce dilinde yazılan orijinal versiyonu, EASO-DGMM Yol Haritası 2019-2021'de belirtildiği üzere Türkçeye çevrilmiştir. Orijinal İngilizce versiyon ile tercüme edilen versiyon arasında herhangi bir uyumsuzluk olması halinde orijinal İngilizce versiyon geçerlidir

İçindekiler

İçindekiler	3
Giriş	5
Menşe Ülke Bilgisi (COI) nedir?	5
Menşe Ülke Bilgisinde EASO'nun rolü	5
Hedef kullanıcılar	5
COI Metodolojisi	6
1. COI'ya ilişkin kılavuz ilkeler	7
1.1 Tarafsızlık ve Nesnellik	7
1.2 Bağintı ve Kullanılabilirlik	7
1.3 Şeffaflık ve Aleniyet	7
1.4 Geçerlilik ve Kalite.....	7
2. Başlatma süreçleri	8
2.1 EASO COI raporu türleri.....	8
2.2 Görev Tanımı (ToR).....	8
2.3 Oluşturma süreci.....	8
3. COI araştırması ve hazırlanması	10
COI analitik sürecindeki adımlar	10
3.1 Kaynaklar ve bilgi	10
3.1.1 Kaynaklar ve bilgiye ilişkin kalite standartları	10
3.1.2 Kaynak seçimi ve doğrulaması	11
Kaynakların tanımı	11
Kaynak değerlendirmesi	11
Birincil/esas kaynak tercihi	12
Birden fazla ve çeşitli kaynakların kullanılması	12
Kamu kaynaklarının kullanımı veya anonim kaynakların kullanımı	12
Kaynaklarda hiyerarşi olmaması	12
Sosyal medya	12
3.1.3 Bilgi seçimi ve doğrulaması	13
3.1.4 Spesifik konular	14
Bilgi yalnızca tek bir kaynaktan edinilmişse	14
Hiç bilgi bulunamıyorsa.....	14
Çelişkili bilgi bulunuyorsa	14
Bilgi “şüpheli” bir kaynaktan edinilmişse.....	14
3.2 Bilgilerin sunumu	15
3.2.1 Dil	15
3.2.2 Bilgiyi sentezleme	15
COI Sonuçları.....	17
3.2.3 Kaynak gösterme	18

3.2.4 EASO COI raporlarının yapısı.....	18
Teşekkür Bölümü	18
İçindekiler	18
Yasal Uyarı.....	18
Sözlük ve kısaltmalar.....	19
Giriş	19
Raporun gövdesi	19
Ekler	19
4. Kalite kontrolü.....	20
4.1 Değerlendirme	20
4.2 Yayına hazırlama ve redaksiyon	20
5. Yayımlama	20
6. Takip	20
Ek 1: COI Raporlarının Değerlendirilmesine İlişkin EASO Kuralları ve Değerlendirme Kontrol Listesi	21
Ek 2: Sözlük	23

Giriş

Menşe Ülke Bilgisi (COI) nedir?

Menşe Ülkesi Bilgisi (COI); uluslararası koruma başvurularının bireysel değerlendirmesine yönelik prosedürlerde kullanılan menşe ülke, mutlak mesken ve transit veya dönüş ülkeleri hakkındaki bilgileri ifade eder. COI, sığınmayla ilgili olmayan göç vakaları bağlamında da kullanılabilir. COI, menşe ülkelere yönelik belirli bir zamandaki sosyo-e-konomik, yasal, politik durum, insan hakları ve çatışma durumu ve insani durum ile ilgili soruları cevaplamayı amaçlamaktadır.

COI karar verme süreçlerini kolaylaştırır ve destekler, ancak ne karar alınacağını dikte etmez. Ülke rehberi ve yasal değerlendirmelerden farklıdır. COI, uluslararası koruma prosedürüne kanıt teşkil eder ve gerçeğe dayalı bir değerlendirme yapılmasına yardımcı olmada önemlidir.

Menşe Ülke Bilgisinde EASO’nun rolü

EASO’nun Kurucu Yönetmeliği’nde¹ ajansın görevleri tanımlanmaktadır. Avrupa Birliği Sığınma Ajansı hakkında yeni Yönetmelik yürürlüğe girdiğinde bu metodoloji buna uygun şekilde güncellenecektir.

COI ile ilgili 4. Maddede, EASO’nun menşe ülkeleri hakkında yerinde, güvenilir, doğru ve güncel bilgi toplama ve menşe ülkeler hakkında raporlar hazırlama sorumluluğu açıklanmaktadır.

EASO ayrıca “menşe ülkelere ilişkin bilgilerin takdimi, doğrulanması ve kullanımına yönelik ortak bir biçim ve ortak metodolojinin geliştirilmesinden” ve “değerlendirme kriterlerinin birbirine yakınlaştırılmasının teşviki ve uygun olduğu hallerde, bir ya da daha fazla çalışan taraf arasında yapılacak toplantılardan elde edilen sonuçlardan yararlanılması doğrultusunda, menşe ülkelere ilişkin bilgilerin şeffaf bir biçimde analizinden” de sorumludur. “Söz konusu analiz, uluslararası koruma başvurularının kabulü veya reddi hakkında AB+ ülkelerine² talimat verme iddiasında olmayacaktır.”

EASO Yönetmeliği Madde 31(6)(d)’de, EASO İcra Direktörü, COI raporlarının hazırlanmasından sorumlu tutulmaktadır.

EASO için, COI hazırlanması AB+ ülkeleriyle ve bu ülkeler arasında uygulamalı iş birliği açısından önemli bir araçtır.

Hedef kullanıcılar

Yetkisi doğrultusunda, EASO’nun COI raporlarının hedef kullanıcıları yetkili makamlar bünyesindeki vaka görevlilerini, COI araştırmacılarını ve ulusal politika yapıcılarını, uluslararası koruma başvurularını incelemekten ve değerlendirmeden sorumlu mahkeme ve yargı mercilerini ve AB Kurumlarını, organlarını ve kuruluşlarını kapsar.

¹ Avrupa Sığınma Destek Ofisi kurulmasına ilişkin 19 Mayıs 2010 tarihli ve (AB) 439/2010 sayılı AVRUPA PARLAMENTOSU VE KONSEYİ YÖNETMELİĞİ; Avrupa Birliği Sığınma Ajansı hakkında AVRUPA PARLAMENTOSU VE KONSEYİ YÖNETMELİĞİ oluşturulması ve (AB) 439/2010 sayılı Yönetmeliğin feshedilmesine ilişkin teklifte şu tanımlama yapılmıştır: “Avrupa Birliği Sığınma Ajansı, menşe ülkeler hakkında Avrupa Birliği düzeyinde daha yapısal ve düzenli bilgi oluşturulmasını sağlamalıdır. Ajansın, uluslararası raporlarda tekrarı önlemek ve sinerji oluşturmak üzere menşe ülkeye ilişkin Avrupa ağlarını kullanarak bilgi toplama ve menşe ülke hakkında bilgi veren raporlar hazırlaması gereklidir. Bunun yanı sıra Ajans, uluslararası koruma başvurularının değerlendirilmesinde ve sağlanan korumanın niteliğinde ve kalitesinde yakınlaşma sağlamak için Üye Devletlerle birlikte, belirli menşe ülkelerdeki durum hakkında rehberlik sağlayan ortak bir analiz yapmalı ve bunu geliştirmelidir.” Birlik düzeyinde menşe ülke bilgilerine yönelik bir bölümde, Ajansın menşe ülkelerle yerinde, güvenilir, doğru ve güncel bilgi toplama merkezi olacağı öngörülmektedir. Ajans, ilgili tüm bilgi kaynaklarından faydalanan raporları ve diğer ürünleri hazırlar ve düzenli olarak günceller. Ajans ayrıca Birlik düzeyinde menşe ülke bilgileri içeren raporları ve diğer ürünleri geliştirmek amacıyla AB sığınma kanunu gereklilikleri uyarınca görev tanımı dâhil ortak bir biçim ve ortak bir metodoloji de geliştirmelidir. Son olarak Ajans, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi 2011/95/EU sayılı Direktifinde belirtilen değerlendirme kriterlerinin uygulanmasında yakınlaşmayı teşvik etmek için Üye Devletlerin belirli menşe ülkelerdeki durumla ilgili rehberlik sağlayacak ortak bir analiz yapma ve geliştirme çabalarını koordine edecektir.

² AB Üye Devletleri ile Norveç ve İsviçre.

COI Metodolojisi

EASO COI raporu metodolojisi, şu belgeleri temel almaktadır: [Menşe Ülke Bilgilerini İşleme Hakkında AB Ortak Kılavuzu](#) (Nisan 2008), [\(Ortak\) Bilgi Toplama Misyonları Hakkında AB Ortak Kılavuzu](#) (Kasım 2010) (sözlü kaynaklar için) ve ACCORD Eğitim Kılavuzu: [Menşe Ülke Bilgisi Araştırması](#) (2013 Baskısı).

Bu metodoloji resmî bir belgedir ve [farklı türlerde](#) EASO COI raporlarının hazırlanması ve basılması amacıyla geliştirilmiştir. Bu metodolojinin kullanılması, EASO COI raporları için bağlayıcıdır. EASO COI Raporu Metodolojisi her şeyden önce AB düzeyinde COI geliştirilmesini desteklemeyi amaçlamakla birlikte, AB ülkeleri bu metodolojiyi ulusal COI hazırlamak için de kullanmak isteyebilirler.

Bu COI raporu metodolojisinin ilk versiyonu Haziran 2012’de basıldı. O zamandan bu yana EASO belirli kullanıcı ihtiyaçlarına ve mevcut kaynaklara bağlı olarak farklı tipte COI raporlarından oluşan bir portföy geliştirdi (bkz. [hazırlama süreci](#) bölümü). Sonuç olarak, EASO belirli kavramların açıklığa kavuşturulması ve metodolojinin gözden geçirilmesi gerektiğini tespit etti. EASO temel hususları tartışan ve revizyona katkı sağlayan ve 7 AB ülkesinden (Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, İsveç, Slovakya) gelen COI uzmanlarının yer aldığı bir çalışma grubu kurdu.

Yeni metodoloji taslağı, yorumlarını almak üzere EASO bünyesindeki COI Stratejik Ağ¹, BMMYK ve COI hazırlamakta uzmanlaşmış sivil toplum kuruluşlarına gönderildi. Son olarak EASO, 15-16 Kasım 2017’de Brüksel’de AB+ ülkelerinden, uluslararası kuruluşlardan ve sivil toplumdan COI uygulayıcılarının katılımıyla bir COI metodolojisi konferansı düzenledi. EASO konferansta tartışmaları yönetti ve katılımcılardan yeni metodoloji hakkında geri bildirim aldı.

Bu istişarelerin sonuçları göz önünde bulundurularak revize edilen metodoloji, 29 Mayıs 2019 tarihinde EASO Yönetim Kurulu tarafından nihai haline getirilerek onaylandı.

¹ EASO Stratejik Ağ (StratNet), AB+ ülkelerindeki COI Birimleri Başkanlarından veya COI’den sorumlu kişilerden oluşmaktadır.

1. COI'ya ilişkin kılavuz ilkeler

Standart bir süreç çerçevesinde EASO COI raporları hazırlanırken genel kalitenin ve hedef kullanıcılar tarafından kabulün garantilenmesi amaçlanır.

Aşağıda belirtilen kılavuz ilkeler, COI hazırlama sürecinin her aşamasındaki katılımcılar için bir protokol teşkil eder: başlangıç, araştırma (kaynak ve bilgi seçme ve doğrulama), raporun yazılması (bilginin sunumu), kalite değerlendirmesi ve yayımlama. Bunlar aşağıda örneklerle tanımlanmaktadır. Bu sürecin her aşamasında EASO, hedef kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak ve COI hazırlama yükünü ortak çaba sarf ederek paylaşmak üzere AB+ ülkeleriyle iş birliği yapmayı amaçlar.

1.1 Tarafsızlık ve Nesnellik

COI, belirli bir çıktı veya sonuç elde etmeye çalışmadan tarafsız şekilde hazırlanmalıdır. Hazırlama sürecine dâhil olan kişiler, herhangi bir kimsenin çıkarını gözetmeksizin tarafsız davranırlar.

Nesnellik gerçeğe dayalı olmak ve duygulardan, spekülasyonlardan, kişisel veya grup temelli ön yargılardan, çıkarlardan veya peşin hükümlerden etkilenmemektir. COI için mümkün olan en üst seviyede nesnellik amaçlanmalıdır.

Tarafsızlık ve nesnellik ilkelerinin uygulanmasına ilişkin örnekler arasında şunlar yer alır: (1) araştırmadan elde edilen bulguları manipüle etmek için bir tarafa öncelik vermeksizin, tanımlanmış konunun ilgili farklı yönlerini inceleyerek görev tanımını oluşturmak; (2) farklı bakış açılarını yansıtmak üzere dengeli bir kaynak yelpazesine danışmayı amaçlamak; (3) tarafsız bir dil kullanmak. Bu ve diğer örnekler farklı hazırlama aşamaları ile ilgili bölümlerde ayrıntılı şekilde ele alınmaktadır.

1.2 Bağlılık ve Kullanılabilirlik

Bağlılık ele alınan vaka, olay veya husus ile yakından bağlantılı olma niteliğidir. COI bilhassa uluslararası koruma ihtiyaçlarının değerlendirilmesi için hedef kullanıcıların ihtiyaçları ile bağlantılı olmalıdır.

Kullanılabilirlik, kullanım kolaylığını ifade eder. Bu bakımdan, raporun dili hedef kullanıcılara uygun olmalıdır. Aynı husus mantıklı ve açık biçimde düzenlenmesi gereken rapor yapısı için de geçerlidir. Kaynaklar tarafından ve EASO COI raporunda kullanılan terminoloji net biçimde açıklanmalıdır.

Bu ilkelerin kullanımına ilişkin örnekler arasında şunlar yer alır: (1) görev tanımını, mülteci ve insan hakları hukuku yasal kavramlarına dayanan ya da dosya yükündeki maddi vakıalarla ilgili sorulara dayandırmak; (2) arka plan bilgisinin çok olmasından kaçınmak ve yalnızca değinilen zamanla ilgili bilgileri seçmek; (3) rapor dilinin hedef kullanıcıların anadili olmayabileceğini dikkate alarak sade ve anlaşılır bir dil kullanmak. Bu ve diğer örnekler, farklı hazırlama aşamaları ile ilgili bölümlerde ayrıntılı şekilde ele alınmaktadır.

1.3 Şeffaflık ve Aleniyet

Şeffaflık araştırma kararlarının nasıl alındığına, bilginin nasıl elde edildiğine, değerlendirildiğine ve sunulduğuna dair yöntemler konusunda net ve açık olmayı ifade eder.

Bu ilkelerin kullanımına ilişkin örnekler arasında şunlar yer alır: (1) yeterli ve görünür görev tanımı, giriş ve raporun nasıl, neden ve kimin için hazırlandığını açıklayan yasal uyarı bölümleri; (2) her bilgiyi esas/birincil kaynağına kadar izlenebilir kılma; (3) bilgiye eşit erişim sağlamak için EASO COI raporlarını EASO COI Portalı üzerinden kamuya açık hale getirme. Bu ve diğer örnekler, farklı hazırlama aşamaları ile ilgili bölümlerde ayrıntılı şekilde ele alınmaktadır.

1.4 Geçerlilik ve Kalite

Geçerlilik, hedef kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamada kabul edilebilir ve metodolojik, mantıksal ve vakiasal olarak sağlam olmaktır. Bu, kalite standartlarını güvence altına alarak ve bu metodolojinin ilgili [bölümünde](#) açıklandığı şekilde bilgileri çapraz kontrol ederek ve nihayetinde bir [kalite kontrol](#) mekanizması uygulanarak sağlanır.

2. Başlatma süreçleri

EASO Stratejik COI Ağı üyeleri, COI Uzman Ağı üyeleri¹, AB Konseyi, Avrupa Komisyonu veya Avrupa Parlamentosu EASO COI raporu hazırlama sürecini başlatabilir veya raporları güncelleyebilir.

EASO ayrıca şunlarla ilgili olarak EASO'nun yetkisi ve çalışma programı kapsamında tanımlanan COI ihtiyaçlarını karşılamak için rapor hazırlama sürecini başlatabilir: Uygulamalı İşbirliği, Ülke Rehberliği, Sığınma Desteği, Eğitim, Operasyonel Destek ve Dış Boyut faaliyetleri.

EASO, tanımlanmış hedef kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını tespit etmeyi amaçlayan, nicel ve nitel verilerin üretilmesini ve gözden geçirilmesini içeren, standart bir ülke ve içerik belirleme prosedürü oluşturmuştur. Avrupa düzeyinde en bağıntılı menşe ülkelerin belirlenmesi için iki katmanlı bir yaklaşım tercih edilmektedir. İlk katmanda EASO dosya yükü ve karar oranlarına ilişkin nicel verileri inceler. Bu katmanda elde edilen bulgular önceki paragraflarda belirtilen paydaşların girdi sağladığı ve belirli COI önceliklerini ve ihtiyaçlarını belirlediği ikinci katmanda dosya yüküyle ilgili görüşmelerin çerçevesini oluşturur. Menşe ülke ve COI raporunun konusu belirlendikten sonra görev tanımı ([ToR](#)) yapılır.

2.1 EASO COI raporu türleri

EASO üç tür COI raporu geliştirmiştir:

1. **Ülkeye Genel Bakış raporları**, menşe ülkede uluslararası korumaya ilişkin hususlarla ilgili çeşitli konulara ilişkin genel bir bakış sunar.
2. **Ülkeye Yakından Bakış raporları**, uluslararası korumaya ilişkin hususlarla ilgili belirli konular hakkında bilgi verir. Konu çeşitliliği, ülkeye genel bakış raporlarına kıyasla daha az kapsamlıdır.
3. **Konu odaklı raporlar**, bir ülke veya bölgedeki belirli bir konu hakkında bilgi sağlar.

Bu liste ayrıntılı bir liste değildir ve bu rapor metodolojisi uygulanırken farklı COI raporu türleri geliştirilebilir.

2.2 Görev Tanımı (ToR)

Görev tanımı, raporun çerçevesini ve omurgasını oluşturur. Genel konuların yanı sıra raporda değinilmesi gereken alt konuları ve araştırma konularını içerir. Görev tanımı, hedef kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını ele almayı amaçlar. EASO, görev tanımını, COI Uzman Ağlarından ve/veya hedef kullanıcılardan gelen girdileri dikkate alarak, oluşturma sürecindeki katılımcılarla işbirliği içinde belirler.

Rapor, belirli konu başlıklarının neden dâhil edilemediği giriş bölümünde net biçimde açıklanmadıkça, görev tanımının ana unsurları ile tutarlı olmalıdır. Şeffaflık sağlamak adına, görev tanımı rapora ek şeklinde ilave edilir.

2.3 Oluşturma süreci

EASO'nun COI raporlarını oluşturma süreci beş aşamadan oluşmaktadır: 1/ hazırlık; 2/ araştırma; 3/ yazma; 4/ kalite kontrolü; 5/ yayımlama.

Hazırlık aşamasında, oluşturma sürecindeki katılımcılarla istişare edilerek her aşama için görevler ve zaman çerçeveleri belirlenir. COI belirli bir süreci veya faaliyeti destekliyorsa (ör. Ülke Rehberinin geliştirilmesi, operasyonel destek verilmesi vb.) zaman dilimleri söz konusu sürecin veya faaliyetin zaman sınırlarına veya teslim tarihine uygun olmalıdır. EASO, mutabık kalınan zaman dilimlerini raporun oluşturulmasına yönelik bir yol haritası veya plan halinde katılımcılara iletir. Ulusal COI birimlerinden COI araştırmacıları raporun hazırlanmasında yazar veya

¹ EASO, AB+ ülkelerinden ulusal COI uzmanlarının yer aldığı COI Uzman Ağını kurdu.

değerlendirici olarak görev alıyorsa katılımlarının kendi ulusal birim başkanları tarafından açıkça onaylanması gereklidir.

Araştırma ve yazma aşamalarında EASO aşağıdaki şekillerde veya bunları kombine ederek çalışabilir:

Ortak üretim: Bu durumda, genellikle bir COI Uzman Ağı çerçevesinde, katılımcı(lar) ve EASO raporun birlikte yazılması sürecinde görev almayı kabul eder; EASO raporu birlikte hazırlayacak bireysel katılımcı(lar) seçer. COI araştırma becerilerinin kuvvetli ve ilgili menşe ülke hakkında iyi düzeyde bilgi sahibi olduğunu kanıtlamış kişiler katılımcı olarak seçilir.

Avrupalılaştırma: Bu durumda EASO, bir AB+ ülkesinin sunduğu ulusal COI raporunu EASO ürünü olarak yayımlamayı kabul eder. Ulusal COI raporunun güncellenmesi gerekiyorsa ya da belirlenmiş tüm bilgi ihtiyaçlarını tam olarak karşılamıyorsa, söz konusu rapordaki bilgiler bazı ek araştırmalar yapılarak tamamlanabilir.

Raporun kurum içinde yazılması: EASO, belirli bir menşe ülke ve/veya konu hakkında kurum içi yeterliği ve uzmanlığı varsa COI raporlarını kendisi hazırlayabilir.

Dışarıdan destek alma: AB+ veya EASO'nun yeterliği ve uzmanlığı yoksa, EASO COI raporunun hazırlanması için dışarıdan bir COI hizmet sağlayıcısını görevlendirebilir.

Kalite kontrolü aşamasında, meslektaş değerlendirmesine yönelik belirli kılavuz ilkelere uyularak AB+ ülkelerindeki ve EASO'daki COI araştırmacıları tarafından [meslektaş değerlendirmesi](#) yapılır. Buna ek olarak rapor, belirli kılavuz ilkeler sağlanarak kalite değerlendirmesi için BMMYK'ya ve/veya dışarıdan uzmanlara sunulabilir. EASO, metnin yayına hazırlanmasını ve redaksiyonunu organize eder. EASO, yayımlanmadan önce raporunu içeriğini son bir kez değerlendirir.

Yayımlama aşamasında, EASO raporları EASO [COI Portalında](#) yayınlar ve bir basın bülteniyle raporun web sitesinde yayımlandığını duyurur.

3. COI araştırması ve hazırlanması

EASO COI raporlarının oluşturulması, hazırlık aşamasında başlayan ve yukarıda bahsedilen [ilkeler](#) doğrultusunda yönlendirilen analitik bir süreçtir. Analiz, bir konuyu ya da sorunu, genellikle bileşenlerine ayırarak ve bu bileşenleri düzenleyerek, açıklayarak ve aralarındaki ilişkileri belirleyerek tarafsız şekilde değerlendirmektir.

COI analitik süreci tüm araştırma döngüsünün temelini oluşturur; görev tanımının ve uygun araştırma sorularının geliştirilmesi, araştırma yapılması, kaynak ve bilgi seçimi ve doğrulaması, bilgilerin değerlendirilmesi ve toplanan bilgiler arasındaki ilişkilerin saptanması ve sonuçlar hakkında sentezlenmiş ve mantıksal olarak düzenlenmiş bir rapor sunulması adımlarını içerir.

COI analitik sürecindeki adımlar

- Hangi konu, alt konu ve araştırma sorularının ele alınması gerektiğine karar verin.
- Konuyu (konuları) bileşenlerine ayırarak COI raporunun [görev tanımı](#) ve yapısını belirleyin.
- Araştırma, görev tanımına göre gerçekleştirilir. Görev tanımından sapmalar ve bunun nedenleri, giriş bölümünde açıkça belirtilmelidir.
- Araştırma stratejilerine, nerede arama yapılacağına ve hangi kaynakların ve bilgilerin konuyla alakalı olduğuna karar verin.
- Kaynaklar ve bilgiler, [kalite standartları](#) doğrultusunda değerlendirilir.
- Araştırmacılar, araştırma boyunca bağıntılı bilgileri seçmek, bilgileri doğrulamak ve bir konudaki unsurlar arasındaki ilişkileri anlamak için kritik analiz becerilerini kullanırlar.
- Bulunan bilgileri analiz ederek, ana ve alt konu başlıklarına ayırıp düzenleyerek bilgiyi nasıl sunacağınıza karar verin.
- Bilgileri [sentezleyip](#) görev tanımı yansıtan, mantıksal olarak düzenlenmiş, kapsamlı bir nihai rapor haline getirin.

3.1 Kaynaklar ve bilgi

Bilhassa anonim kaynakları kullanılırken toplanan tüm kaynakların ve bilgilerin ayrıntılı şekilde kaydını tutmak önem arz eder. Böylece, COI'nin sağlam ve şeffaf olması ve raporda yer alan bilgilere itiraz edilirse, EASO'nun araştırma sürecinin ve elde edilen bilgilerin doğruluğunu ve bütünlüğünü kanıtlaması sağlanacaktır.

3.1.1 Kaynaklar ve bilgiye ilişkin kalite standartları

Tüm kaynaklar ve bu kaynakların sağladığı bilgiler şu COI kalite standartlarına göre seçilir, değerlendirilir ve teyit edilir:

Bağıntı	Bağıntı ele alınan vakia, olay veya husus ile yakından bağlantılı olma niteliğidir.
Güvenilirlik	Güvenilirlik husus, vakia veya olay ile ilgili itimat edilebilir olma niteliğidir.
Nesnellik	Nesnellik gerçeğe dayalı olmak ve duygulardan, spekülasyonlardan, kişisel veya grup temelli ön yargılardan, çıkarılardan veya peşin hükümlerden etkilenmemektir.
Doğruluk	Doğruluk fiili gerçekliğe uygun, kesin ve çarpıtılmamış olma niteliğidir.
Güncellik	Güncellik bilgilerin zamana uygun, güncel ve/veya mevcut en yeni bilgiler olması ve bilgilerin yayınlanmasından bu yana söz konusu olayların değişmemiş olması anlamına gelir.
İzlenebilirlik	İzlenebilirlik bir bilgi parçasının birincil ve/veya esas kaynağının ne ölçüde tespit edilebileceği anlamına gelir.
Şeffaflık	Şeffaflık net, açık ve anlaşılır olma niteliğidir.

Bu kriterleri hiyerarşik bir sıraya sokmak mümkün değildir. Her birinin önem derecesi, araştırılan konulara bağlıdır. Bu kriterlerden bazılarının yerine getirilmemesi, bilgilerin kullanılamayacağı anlamına gelmez. Örneğin, bilginin nesnel olması genellikle çok önemli kabul edilir. Bununla birlikte, belirli durumlarda, diğer kalite standartları yerine getiriliyorsa öznel veya kısmi bilgiler kullanılabilir; ancak bu temayül belirtilmelidir.

Bu kalite standartlarını temin etmenin yolları aşağıdaki bölümlerde açıklanmıştır.

3.1.2 Kaynak seçimi ve doğrulaması

Kaynakların tanımı

Bu metodolojinin amacı doğrultusunda, kaynaklar aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

Kaynak, bilgi veren bir araç, kişi veya kurumdur:

- *Birincil kaynak* bir olay, vakıa veya husus ile yakından veya doğrudan ilgilidir (yani ilk elden bilgi sahibidir).
- *Esas kaynak* olay, vakıa veya hususu ilk belgeleyendir. Esas kaynak, birincil kaynak olabilir.
- *İkincil kaynak* esas kaynaktan (veya diğer ikincil kaynaklardan) bilgi verir veya onlara atıfta bulunur.

1. Örnek:

COI biriminin (A) görüştüğü bir görgü tanığı birincil kaynaktır. Görgü tanığıyla yaptığı görüşmeyi kullanarak bir rapor yazan COI birimi (A) esas kaynaktır. COI birimi (A)'nın raporundan alıntı yapan bir diğer COI birimi (B) ikincil kaynaktır.

Bir COI raporunda, diğer COI araştırmacıları görgü tanığına doğrudan erişemediğinden, COI birimi (A)'nın raporuna atıfta bulunulur.

Kaynak değerlendirme

Birçok kaynak, uluslararası koruma prosedürü ile alakalı olabilecek bilgiler sağlayabilir. Yani üzerinde durulmadan ve değerlendirme yapılmadan kaynaklar elenmemelidir.

Kaynak değerlendirme, aşağıdaki soruları sorarak, bir kaynağın belirtilen [kalite standartları](#) doğrultusunda kapsamlı ve ciddi biçimde değerlendirilmesi sürecidir:

Bilgileri **kim** sağlıyor? Bu açık mı yoksa kaynak isimsiz mi? İtibarı nasıl? Kaynak, onu ilgili konuda “uzman” yapan spesifik bir bilgi birikimine sahip mi? Kaynağın bilinen bir ön yargısı var mı? Kaynak hangi bağlamda faaliyet gösteriyor?

Hangi bilgiler sağlanıyor? Verilen bilgilerin gerçek içeriği/özü nedir? Ne ölçüde gerçeğe dayalıdır ve belgelenmiştir? Kaynağın kendi isteğinden bağımsız olarak mı sunuluyor?

Bu bilgiyi **neden** veriyorlar? Kaynağın gündemi veya yetkisi nedir? Kaynağın belirli bir çıkarı var mı?

Bilgi **nasıl** sunuluyor? Nasıl ifade ediliyor? Materyal nesnel ve şeffaf bir şekilde sunuluyor mu? Hangi araştırma yöntemlerinin kullanıldığı açık mı? Kaynak, bilgileri nasıl topluyor?

Bilgiler **ne zaman** toplandı ve sağlandı?

Tüm kaynaklar yukarıda belirtilen sorular dikkate alınarak değerlendirilmeli ve doğrulanmalıdır. Hedef kullanıcıların iyi bildiği kaynaklar için genellikle bir açıklama yapılması gerekmez (ör. Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası Af Örgütü); ancak yukarıdaki bir soru herhangi biri kalite standardına göre geçerliliğin sorgulanmasına yol açtığında, bu sorulara dayalı bir açıklama mutlaka dâhil edilmelidir. Akademik uzmanlar veya yerel kuruluşlar gibi iyi bilinmeyebilecek kaynaklar için daha ayrıntılı bir açıklama yapılması gerekir.

Birincil/esas kaynak tercihi

Mümkün olduğunda, rapor yazarı birincil kaynağa atıfta bulunmalıdır. Aksi takdirde, esas kaynağa atıfta bulunmak için gereken her türlü çaba gösterilmelidir. Bu sayede karşılıklı birbirini kaynak göstermeyi ([bkz. Sözlük](#)), bilgilerin yanlış [teyit](#) edilmesini veya yanlış aktarılmasını engeller. Birincil kaynakların, örneğin dil/çeviri sorunları ya da siyasi görüşler nedeniyle kasıtlı veya kasıtsız olarak yanlış bilgi verebileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle, esas/birincil kaynaklar tarafından sağlanan bilgiler bile değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.

Gerekli ve mümkün olduğunda, doğrudan başka birincil kaynaklara da danışılmalıdır. Örneğin, telefon/Skype görüşmeleri, e-posta ya da bilgi toplama görevi sırasında gerçekleştirilen görüşmeler.

Birden fazla ve çeşitli kaynakların kullanılması

Genel olarak, raporda bilgi dengesinin sağlanmasına ve sunulmasına yardımcı olacağı için, farklı bakış açılarını yansıtan mümkün olduğunca geniş yelpazede kaynaklar (ör. devlet, medya, uluslararası kuruluşlar, STK'lar) aramak önemlidir.

Bilgilerin çapraz kontrolü ve teyidi ile ilgili [bölüme](#) atıfta bulunulmuştur.

Kamu kaynaklarının kullanımı veya anonim kaynakların kullanımı

Genel kural olarak, raporda kullanılan bilgi kaynaklarının ismi verilmeli ve bu kaynaklar kamunun erişimine açık olmalıdır. Bununla birlikte, bunun mümkün olmadığı, örneğin birincil kaynakla doğrudan temas kurulduğu ve hakkındaki bilgilerin yayınlanmasının onu riske atabileceği durumlar söz konusu olabilir. Kaynağın güvenliği her zaman dikkate alınacak ilk öncelik olmalıdır.

Bazı durumlarda, kişinin temsil ettiği kuruluşun ismini açıklamak mümkün olabilir. Bazı kaynaklar isimlerinin açıklanmasını veya belirli bir kuruluşla ilişkilendirilmeyi istemeyebilir. Kaynak isminin açıklanmasını istemezse, bunu sağlamak için kaynağın türü ve geçmişi hakkında mümkün olduğunca bilgi verilerek (ör. görev/rol/unvan, yetki, itibar ve tecrübe, kullanılan metodolojiler ve operasyonel varlık/raporlama yeterliği) ismi kullanılmayabilir.

AB+ ülkelerindeki COI birimleri Menşe Ülke Bilgilerini İşleme Hakkında AB Ortak Kılavuzunda ve (Ortak) Bilgi Toplama Misyonları Hakkında AB Ortak Kılavuzunda belirtilen en iyi araştırma uygulamalarını takip ettiğinden, bu birimlerin raporları birincil kaynağın isimsiz olduğu durumlarda esas kaynaklar olarak kullanılabilir.

Kaynaklarda hiyerarşi olmaması

Münferit kaynakların her zaman bir diğerinden daha güvenilir veya faydalı olacağını belirtmek mümkün olmadığından bir kaynak hiyerarşisi oluşturulamaz. Bazı kaynaklar (ör. uluslararası kuruluşlar ve STK'lar) genel insan hakları durumları hakkında bilgi edinmek için daha değerli olabilirken, diğer kaynaklar (ör. ulusal ya da yerel haber ajansları veya uzmanlar) belirli olaylar için daha değerli bir bilgi kaynağı olabilir. Bir konu hakkında doğru veya güvenilir bilgi sağlamadığı tespit edilen kaynaklar, bir başka konuda değerli bilgiler verebilir.

Sosyal medya

Sosyal medya; içerik paylaşma, fikir alışverişinde bulunma, fikir ve görüş ifade etme amacıyla çevrimiçi toplulukların oluşturulmasına yönelik web uygulamalarıdır. Sosyal medya örnekleri arasında sosyal paylaşım siteleri (Facebook, LinkedIn); web günlükleri; mikrobloglar (Twitter); bilgi kaynakları (Wikipedia); dosya paylaşım siteleri (Youtube, Flickr); konum tabanlı servisler (ör. Panoramio, Wikimapia) vb. sayılabilir. Bu içerik kullanıcılar tarafından oluşturulabildiğinden ve iletişim veya içerik hızı nedeniyle sosyal medyadaki her kaynağın yukarıda belirtilen kalite standartlarına göre değerlendirilmesine özel dikkat gösterilmelidir.

Sosyal medya hesaplarındaki içerikler genellikle köklü medyadaki veya diğer kaynaklardaki araştırma titizliğine ve editöryal sürece tabi değildir. Dolayısıyla içeriğin yanlış, taraflı, kasten yanıltıcı veya [şüpheli](#) olması riski daha yüksek olabilir. Bu nedenle, sosyal medya hesaplarında bulunan bilgilerin çapraz kontrolü çok önemlidir. Ayrıca sosyal medya hesapları üzerinden bilgi veren kaynağın tespit edilmesi özel dikkat gerektirir ve farklı platformlar için farklı yöntemler kullanılabilir (ör. Facebook ve Twitter'da [V](#) işareti olan doğrulanmış hesaplar).

3.1.3 Bilgi seçimi ve doğrulaması

Kaynaklardan edinilerek kullanılan bilgiler, daha önce bahsedilen [kalite standartları](#) dikkate alınarak doğrulanmalıdır. Bilgi her kaynak tarafından sağlanan bilgilerin kaynağının incelenmesi ve diğer kaynaklardan edinilen bilgilerle çapraz kontrol edilmesi, teyit edilmesi ve dengelenmesi yoluyla doğrulanabilir.

Çapraz kontrol sürecinde, farklı ve birbiriyle ilgisi olmayan kaynakların bir vakıa/husus/konu hakkında benzer veya farklı bilgi verip vermediği kontrol edilir. Çapraz kontrol, bilgiyi teyit etme veya karşılaştırma aracıdır.

Bilgi **teyidi**, gerçekleşen olaylar hakkında birbirinden bağımsız birden fazla ve farklı türde kaynaktan birbiriyle uyuşan bilgiler bularak bilginin doğruluğunu ve güvenilirliğini destekler veya güçlendirir.

Örneğin, çapraz kontrolde bir konu hakkındaki muhtelif beyanlar karşılaştırılır; bir saldırıda gerçekleşen zayıat sayısını teyit edebilecek devlet, medya ve STK kaynaklarının farklı raporları kıyaslanır.

Kaynakların karşılıklı birbirini kaynak göstermesi ve yanlış teyit tehlikesinden kaçınmak için özen gösterilmelidir. Bir kaynak bilginin kaynağı konusunda şeffaf değilse yanlış teyidi ve karşılıklı birbirini kaynak gösterme durumunu tespit etmek zor olabilir.

Karşılıklı birbirini kaynak gösterme, ikincil kaynakların esas/birincil kaynağa atıfta bulunmak yerine birbirlerine atıfta bulunmasıdır. Karşılıklı birbirini kaynak gösterme durumunun tespit edilememesi, görüldüğü kadar güncel olmayan bilgilerin kullanılmasına veya bilginin çarpıtılmasına sebep olabilir.

2. Örnek:

Bir hükümet raporunda (2005) kullanılan bir insan hakları raporundan (2004), daha sonra bir gazetede (2006) alıntı yapılmıştır. 2006 tarihli gazete makalesine atıfta bulunan, ancak 2004 insan hakları raporunu belirlemeyen bir COI raporu karşılıklı kaynak gösterme durumunun tespit edilememesinin bir örneği olabilir.

Yanlış teyit, bir bilgi farklı kaynaklardan bilgilerle doğrulanmış gibi görünse de bilginin aslında aynı birincil/esas kaynaktan edinilmiş olmasıdır.

Yukarıdaki örnekte, COI raporu 2006 tarihli gazete makalesini doğrulamak için insan hakları raporuna ve hükümet raporuna atıfta bulunursa bu yanlış teyide bir örnek teşkil eder. Bir diğer yanlış teyit örneği bir COI raporunun bir olayı doğrulamak için her ikisi de aynı medya ajansından (ör. AFP, Reuters) edinilen içeriğe atıfta bulunan iki farklı gazete makalesini kullanmasıdır.

Bilgiyi çapraz kontrol etme ve teyit etme ihtiyacı, bilginin ve kaynakların doğasına bağlıdır. Belirli durumlarda bu ihtiyaç kuvvetle ortaya çıkar:

- uluslararası koruma başvurusu veya bir ana araştırma sorusu açısından çok önemli bir hususla ilgili ise
- önemli bir eğilimi veya belirgin bir durumu açıklarken
- bilgi, yukarıda belirtilen kalite kriterlerinin bazılarını karşılamıyorsa
- bilgi, isimsiz kaynaklardan edinilmişse.

Diğer bilgi türleri için (aşağıdakiler gibi) bu ihtiyaç daha azdır veya yoktur:

- bariz bir gerçek (ör. Londra, Birleşik Krallık'ın başkentidir; Saddam Hüseyin, Irak'ın Cumhurbaşkanıydı)
- daha genel insan hakları kaynakları tarafından açıklanan daha genel bir eğilimin ya da gelişmenin teyit edilmesine yarayan açıklayıcı olaylar, vakıalar ya da durumlar. Bu durumda, her bir olay için çapraz kontrol yapılmasına gerek yoktur.

3. Örnek:

2017 yazında isyancıların belirli bir köyde gerçekleştirdiği bir saldırı, uluslararası koruma talebinin temelini oluşturuyorsa, bu tür bir saldırı hakkındaki bilgilerin çapraz kontrol edilmesi gereklidir.

Bununla birlikte, aynı saldırı güvenlik durumu ile ilgili daha geniş kapsamlı bir raporda yer alıyorsa ve 2017'deki isyancı saldırılarının genel eğilimini göstermek amacıyla bir kronoloji içinde sunulmuşsa, her bir olayın teyit edilmesi daha az gereklidir veya gerekli değildir.

3.1.4 Spesifik konular**Bilgi yalnızca tek bir kaynaktan edinilmişse**

Sadece bir kaynaktan bilgi bulunabiliyorsa ve bu bilgi çapraz kontrol ve teyit gerektiren türde ise (bkz. [bilginin seçimi ve doğrulanması](#) ile ilgili bölüm) bu kaynağın bağlamı aşağıdaki hususlar çerçevesinde değerlendirilmelidir:

- Ülke ve/veya konunun genel olarak geniş çapta rapor edilip edilmediği;
- ülkedeki basın aktif ve özgür olup olmadığı;
- sansür veya oto sansür olup olmadığı;
- söz konusu kaynağın eldeki bilgiyi belgelemek için benzersiz bir konuma sahip olup olmadığı.

Bu durumda, sadece tek bir kaynak bulunabildiği raporda belirtilmelidir. Kaynak kısaca tarif edilmeli ve bağlam yukarıdaki unsurlar dikkate alınarak açıklanmalıdır. Gerekirse danışılan diğer kaynaklardan bahsedilebilir.

Hiç bilgi bulunamıyorsa

Hiçbir bilgi bulunamaması (ör. belirli bir olayın yaşanıp yaşanmadığına dair) mutlaka bir olayın/kişinin/husunun mevcut olmadığı ve/veya olmayacağı anlamına gelmez. Başvurulan ana kaynaklara atıfta bulunarak, bilgi olmadığı belirtilmelidir. Durumun belirtilmesi, okuyucunun bağlamı anlamasına ve bilgi eksikliğine ne kadar ağırlık vereceğine karar vermesine yardımcı olacaktır.

Çelişkili bilgi bulunuyorsa

Belirli bir konu hakkında ilgili ve çelişkili bilgiler raporda birlikte sunulmalıdır. Okuyucunun bu tür bir bilgiye ağırlık vermesine yardımcı olmak için, kaynak [değerlendirmesi](#) raporda açıkça belirtilmelidir.

Bilgi “şüpheli” bir kaynaktan edinilmişse

Tüm kaynakların kendi değeri ve gündemi olmasına rağmen, aşağıdaki nedenlerle bir kaynak güvenilir olarak değerlendirilmiyorsa şüpheli kabul edilir:

1. kaynağın gündemi, itibarı, sahadaki operasyonel varlığı, raporlama yeterliği, soruşturmanın ciddiyeti ve bilgi düzeyi hakkında şeffaflık olmaması.

4. Örnek:

İçerdiği bilgiler bunu yapmak isteyen herkes tarafından değiştirilebildiğinden Wikipedia'nın güvenilirliği geniş ölçüde tartışılmaktadır. Kaynağın kim olduğu, uzmanlığının ne olduğu ve bilgilerin neden eklendiği genellikle belirsizdir.

2. tarafsızlık; bir kaynağın kendi gündemini ilerletmek için oldukça seçici veya çarpık bilgi sunması anlamına gelir.

5. Örnek:

Bir isyancı grubu düzenli olarak silahlı çatışmalar hakkında bilgi vermektedir. Olayların gerçekleşmesi hakkında verdikleri bilgiler gerçek olsa da hükümet tarafındaki zayıflık sayısını yüksek, kendilerinin ise daha düşük göstermektedirler. Bu taraflılık, onları kazanan taraf olarak duyurmaktadır.

Araştırmacı, rapora dâhil edip etmeyeceğine karar vermek için bilginin ne kadar bağıntılı olduğu ile kaynağın şüpheli olması durumunu birbiriyle tartmalıdır. Bilgi dâhil ediliyorsa, kaynağın neden güvenilir bulunmadığı nedenleriyle birlikte açıkça belirtilmelidir.

Gerçeğe dayanmayan, yanlış yönlendirme ve zarar verme niyetiyle kasıtlı olarak uydurulmuş bilgiler (genellikle “sahte haberler” olarak bilinir) kullanılmamalıdır.

3.2 Bilgilerin sunumu

Kaynaklar ve bilgilere yönelik [kalite standartları](#), bu bölümde açıklandığı gibi COI raporundaki bilgilerin sunulmasında da aynı şekilde geçerlidir. Örneğin; sentez, kaynakların ifade ettiklerini doğru şekilde yansıtmalıdır ve net bir kaynak gösterme sistemi, şeffaflık gerekliliğine uymayı amaçlar.

Tüm EASO COI raporları EASO’nun dil, alıntı, kaynak gösterme ve stil ile ilgili genel stil koşullarına ve standartlarına uygun olmalıdır (bkz. [EASO COI Yazma ve Referans Verme Kılavuzu](#)).

3.2.1 Dil

EASO COI raporunda, raporun dilinin hedef kullanıcıların ana dili olmayabileceği dikkate alınarak yalın bir dil kullanılmalıdır. Rapor dili açık, net ve tarafsız bir üslupta olmalıdır. Raporda kullanılan terminoloji, yazım ve deşifre standartları belirtilmeli ve açıklanmalıdır. Uluslararası koruma prosedürleri ile ilgili hukuki terminolojiyi kullanmaktan kaçınılmalıdır.

Karışıklığı önlemek için, kişilerin ve kuruluşların isimleri ana dillerinde belirtilmeli ve/veya rapor boyunca aynı şekilde düzenlenerek yazılmalıdır. Diğer dillerdeki kısaltmalar, teknik terimler veya isimler/kavramlar raporda ilk kez kullanıldıklarında tam şekliyle yazılmalı ve açıklanmalıdır. [Sözlük ve kısaltmalar](#) bölümü ile çapraz bağlantı yapılabilir.

Bir kaynaktan edinilerek sunulan bilgiler söz konusu kaynağın değerlendirmesini, duygusunu veya fikrini yansıtırorsa, bu açıkça belirtilmeli ve kaynağa atfedilmelidir (değerlendirme, sonuç, fikir kaynağa aittir gibi).

3.2.2 Bilgiyi sentezleme

COI raporu menşe ülke hakkında net bir şekilde, ilgili ve kolayca erişilebilir bilgiler sunmalıdır. EASO COI raporlarında bilgilerin sunumunda, ilgili bilgilerin “sentezlenmesi” yaklaşımı kullanılır.

Hedef kullanıcıların görevleriyle ilgili bilinçli sonuçlar çıkarmasına yardımcı olmak için bilgiler, optimum düzeyde okunabilir ve kullanılabilir olacak şekilde sentezlenir. Sentezleme, bilgiyi kaynağına göre listelemek veya alıntılarla yerine tutarlı bir bütün oluşturmak için konularına göre düzenlemek, birleştirmek ve gruplamak demektir.

Sentez analitik COI sürecini ve bu sürecin bileşenlerini, yani içeriğin yapılandırılmasını ve bu yapıya uygun şekilde bilgilerin sınıflandırılmasını, bilgilerin çapraz kontrolü dâhil bilginin kaynağının değerlendirilmesi ve doğrulanmasıdır. Rapor yazan kişi kaynaklarda bulunan benzer ifadeleri sentezleyerek birbirini teyit eden veya birbiriyle çelişen bilgileri bir arada sunar ve karşılaştırmayı okuyucu için net hale getirir.

Rapor, bölüm, kısım, paragraf ve cümle düzeyinde sentez yapılabilir. Sentezleme için yazma teknikleri hakkında daha fazla bilgi için [EASO COI Yazma ve Referans Verme Kılavuzunu](#) inceleyiniz.

6. Örnek:

Bir COI raporunun görev tanımında, isyancıların nasıl savaşı topladığına dair araştırma sorusu yer almaktadır. COI araştırmacısı bu hususu analiz eder ve isyancı grubun hareket tarzı, fiili savaşı toplama mekanizmaları, teşvikler vb. dâhil olmak üzere farklı unsurlarına ayırır.

Aşağıda, bilgilerin nasıl sentezleneceğini göstermek için bazı bilgiler ve unsurlar sunulmuştur.

BİLGİ

Araştırmacı, A-F kaynaklarından şu bilgileri bulur:

Kaynak A:

İsyancıların örgütünde liderlik konseyi, askeri komisyon ve diğer komisyonlar, il komisyonları, ilçe komisyonları, il ve ilçe şefleri ve yerel komutanların önderlik ettiği askeri cepheler (bölükler) dâhil olmak üzere farklı hiyerarşik katmanlar bulunmaktadır. [...]

İsyancılar, savaşçıları genellikle köy medreselerine giden dindar öğrenciler arasından veya dinî ağlardaki yerel mollalar yoluyla toplamaktadır.

Kaynak B:

İsyancılar toplum liderlerini, yerel düzeyde güçlü figürleri, mollaları veya komutanları kendi saflarına geçmeye ikna etmeyi amaçlar. [...]

Savaşçılar, yerel askeri cephelerden sorumlu yerel komutan veya köyün ileri gelenleri aracılığıyla toplanır. İsyancılar, müttefik kabile veya köy liderlerine ve bölgede ağırları olan müttefik diktatörlere güvenebilirler.

Kaynak C:

İsyancıların bir liderlik konseyi ve askeri komisyon dâhil farklı kapsayıcı komisyonları vardır. En düşük askeri düzeyde ise yerel komutanlar savaşı cephelerini yönetir. [...]

İsyancılar, savaşı toplama hususunda aşiretin ve kabilenin sadakatine güvenir. Normalde, yerel faaliyet hücreleri veya komutan, adam toplama üssüdür. Genç erkekleri savaşı olarak toplamada dinî liderler ve medreseler rol oynayabilir.

Kaynak D:

Liderlik konseyi askerlik, eğitim ve ekonomi alanındaki işlere yönelik uzman komisyonlara da sahiptir ve isyana önderlik eder. Bölge şefleri, komisyonları ve komutanları da vardır. [...]

Savaşçı seferberliğinde, topluluk seferberliği ile bireylerin toplanması arasında ayırım yapılmalıdır. Topluluk seferberliği için isyancılar köy veya aşiret ileri gelenlerinin ve yerel düzeyde güçlü figürlerin vb. desteğini almak ister. Bireysel savaşı toplamada ise genellikle yerel komutan veya bu güçlü figürler rol alır.

Kaynak E:

X bölgesinden 22 yaşındaki bir adam, isyancıların saflarına nasıl katıldığını anlattı. Ailesinde para kazanan tek kişiydi ve iki arkadaşı onu yakındaki bir köydeki yerel isyan komutanıyla tanıştırdı.

Kaynak F:

Y köyündeki bir yerel çiftçinin üç oğlundan biri uzun zamandır süren çatışmanın yarattığı değişken ortamda mahsullerinin ve çıkarlarının korunması için köy halkının ileri gelenleri tarafından kurulan yerel milislere katıldı. Birkaç yıl önce, aşiret büyükleri isyancılara katılmaya karar verdi ve aşiretin yerel komutanı isyancıların liderine bağlılık sözü verdi.

SENTEZ

İsyancılar, farklı katmanlardan oluşan hiyerarşik bir düzene sahiptir: bir “liderlik konseyi” ile başlayarak çeşitli uzman komisyonlar ve yerel yapılar içerirler (A, C ve D kaynakları). İki raporda, köy medreseleri ve mollalar aracılığıyla savaşı toplandığına dair örnekler verilmiştir (kaynak A ve C). Farklı kaynaklar, savaşçıların genellikle yerel komutanlar aracılığıyla toplandığını göstermektedir (B, C, D ve E kaynakları). Bazı kaynaklar yerel aşiret, kabile veya topluluk ileri gelenlerinin isyana katılma veya adam toplamadaki rolüne de değinmektedir (B, C, D ve F kaynakları).

COI Sonuçları

Bilginin niteliğine ve hedef kullanıcılara ilişkin bağıntı düzeyine bağlı olarak raporu yazan kişi COI sonuçları çıkarabilir. COI sonuçları, hedef kullanıcıların görevleriyle ilgili bilgiye dayalı sonuçlar çıkarmasına yardımcı olmak üzere analiz edilen ve doğrulanan bilgilerdeki ana kalıpların altını çizmeyi amaçlar.

COI sonucu, kaynaklardan elde edilen bilgilerin tamamını esas alarak belirli bir olayın, hususun veya durumun sebebe dayalı ve birleştirilmiş bir değerlendirmesidir. İlgili tüm parametrelerin yanı sıra bunların birbiriyle karşılıklı bağımlılığını ve bütüne göre münferit önemini de dikkate almalıdır. COI sonucu, kaynaklar tarafından sağlanan bilgilere kıyasla “yeni bir bilgi” teşkil eder: $A + B + C = D$. D, COI’nin sonucudur.

COI sonuçları **yasal değerlendirmeler, politika veya karar yönlendirmesi** içeremez. Bunu sağlamak için şu sınırlamalar geçerlidir:

Ayırma	Hangi sonuçların raporu hazırlayana atfedildiği net şekilde belirtilmelidir.
Menşe Ülke	COI sonucunun kapsamı menşe ülkedeki bir olaya, hususa veya duruma odaklanır; başvuru sahibinin bireysel durumuna odaklanmaz.
Genel kalıp	COI sonuçları menşe ülkedeki bir olay, husus veya duruma dair bilgilerdeki genel kalıplarla ilgili olmalıdır. Bununla birlikte, aşırı genelleme yapmaktan kaçınılmalı ve genel durumdan farklı bir bağlamda oluşabilecek sapma, istisna, münferit koşul ve durumlara yer bırakacak şekilde ifade edilmelidir.
Spekülasyon yapmama	COI sonuçlarında spekülasyondan, yani destekleyici sağlam kanıt olmayan bir teori ortaya atmaktan kaçınılmalıdır. COI sonucu, COI raporu kapsamında sentezlenen ve referans verilen bilgilere dayanmalıdır.
Görüş belirtmeme	COI sonuçları gerekçeli bir değerlendirmedir, raporun hazırlayanın görüşü değildir.
Hukuki terminoloji kullanmama	COI sonuçları, analiz edilen bilgilerin hukuki olarak nasıl yorumlanacağı veya ele alınacağı konusunda herhangi bir öneri içeremez. Bunu sağlamak için uluslararası koruma ile ilgili hukuki terminoloji kullanılmamalıdır.

COI sonuçları çıkarılırken, bilgileri çarpıtmamaya dikkat edilmelidir.

7. örnekte, kaynaklardan alınan bilgilere yakın bir COI sonucu ortaya koyulmaktadır:

7. Örnek:

Birçok kaynak, şu teyit edilmiş bilgiyi vermiştir:

- 2014 yılında, silahlı çatışmada yaklaşık 100 sivil zayıat oldu.
- 2015 yılında, silahlı çatışmada yaklaşık 300 sivil zayıat oldu.
- 2016 yılında, silahlı çatışmada yaklaşık 500 sivil zayıat oldu.
- 2017 yılında, silahlı çatışmada yaklaşık 800 sivil zayıat oldu.

Bu bilgilere dayanarak EASO geçtiğimiz birkaç yıl boyunca silahlı çatışmanın yol açtığı sivil zayıatın sürekli arttığı sonucuna varmıştır.

Bu COI’nin çıkardığı bir sonuçtur, çünkü eğilimin tanımlanması yeni bir bilgidir; kaynaklardan alınan bilgiler sadece yıl başına zayıat sayısını belirtmiş ancak eğilimi ifade etmemiştir.

Sentezlenmiş bilgilere ilişkin 6. örneğe dayanarak şu COI sonucu çıkarılabilir (8. örnek):

8. Örnek:

COI SONUCU

Aldığı bilgilere dayanarak EASO isyancıların genellikle yerel topluluk, askeri veya dinî yapılar yoluyla savaşçı topladığı sonucuna varmaktadır.

Bu bir COI sonucudur, çünkü EASO kaynaklardan alınan farklı örneklere dayanarak bu genel kalıbı ortaya çıkarmıştır; bununla çelişen bir bilgi yoktur ve farklı bilgilerin hiçbiri bu kalıbı açıklamamıştır. Bu nedenle, yeni bir bilgi teşkil eder.

3.2.3 Kaynak gösterme

Asgari koşul olarak, her bir bilgi için tercihen birincil/esas kaynak tarafından olmak üzere bir kaynak gösterilmelidir (bkz. [kaynak seçimi](#) ile ilgili bölüm). Kaynaklara ilişkin referans, dipnot olarak verilir ve atıfta bulundukları metinle aynı sayfaya konulur. Rapordaki tüm kaynaklara kaynakçada standart bir biçimde eksiksiz referans verilmelidir.

Kaynak gösterme konusunda bilgi almak için [EASO COI Yazma ve Kaynak Gösterme Kılavuzunu](#) inceleyiniz. EASO COI raporunda kullanılan tüm malzemeler, genel telif hakkı kurallarına uymalıdır.¹

3.2.4 EASO COI raporlarının yapısı

EASO COI raporları görev tanımının ana unsurları ile tutarlı şekilde, hedef kullanıcıların bilgiye kolayca erişilebileceği ve okuyabileceği bir biçimde düzenlenir. Rapor mantığa uygun, iyi yapılandırılmış ve anlaşılır bir şekilde sunulmalıdır.

Bölümlerin ve kısımların içeriği başlıklarda ve alt başlıklarda yansıtılmalı; münferit paragraflar konuya göre gruplanmış bilgileri içeren tutarlı ve net bir şekilde çerçevelenmelidir.

Bir EASO COI raporunun genel tasarımı ve yapısı için EASO COI Raporu Şablonunu inceleyiniz.

Bir EASO COI raporunun genel yapısı şu kısımlardan oluşur:

Teşekkür Bölümü

EASO COI raporunun araştırılmasında, (ortaklaşa) yazılmasında veya değerlendirilmesinde rol alan COI birimleri, kuruluşları ve uzmanlarına raporun teşekkür bölümünde yer verilir.

İçindekiler

İçindekiler bölümü, okuyucuyu rapor içeriği hakkında etkin şekilde yönlendirmek için ana başlıkları ve alt başlıkları gösterir.

Yasal Uyarı

Yasal Uyarıda şunlar ifade edilmektedir:

¹ Bkz.: Bilgi toplumunda telif hakkı ve ilgili haklar ile ilgili belirli hususların uyumlaştırılmasına ilişkin 22 Mayıs 2001 tarihli ve 2001/29/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 167, 22.6.2001, sf. 10–19) belgesine Eur-Lex üzerinden erişilebilir: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0029>

Bu rapor, EASO COI Raporu Metodolojisine (2019) göre yazılmıştır.¹ Bu rapor özenle seçilmiş bilgi kaynaklarına dayanır. Kullanılan tüm kaynaklara referans verilmiştir.

Bu raporda yer alan bilgiler kısıtlı bir zaman dilimi içerisinde azami özen gösterilerek araştırılmış, değerlendirilmiş ve analiz edilmiştir. Ancak, bu belgenin tamamen kapsayıcı olduğu iddia edilmemektedir. Belirli bir olay, kişi veya kuruluşun raporda belirtilmemiş olması, olayın gerçekleşmediği veya kişi ya da kuruluşun var olmadığı anlamına gelmez. Bu rapor nihai haline getirildikten sonra meydana gelen olaylar dâhil edilmemiştir. Bu raporun referans dönemi hakkında daha fazla bilgi almak için giriş kısmını inceleyiniz.

Ayrıca bu rapor, belirli bir uluslararası koruma başvurusunun sonuçlandırılması veya başvurunun haklılığı konusunda nihai nitelikte değildir. Kullanılan terminoloji, belirli bir hukuki durumun göstergesi olarak kabul edilmemelidir.

“Mülteci”, “risk” ve benzer terimler AB Sığınma Müktesebatı, 1951 Mülteci Sözleşmesi ve Mültecilerin Durumuna İlişkin 1967 Protokolü kapsamındaki gibi hukuki anlamda değil, genel terimler olarak kullanılmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin kullanımından EASO ya da EASO adına hareket eden hiçbir şahıs sorumlu tutulamaz.

Sözlük ve kısaltmalar

Sözlükte; yaygın kullanılmayan, uzmanlık gerektiren veya ana dilinde kullanılan terimler veya kavramlar tanımlarıyla birlikte alfabetik olarak sıralanır.

İçeriği anlamak için gerekli olan akronimler/kısaltmalar sözlükte listelenmelidir (ör. ANSF - Afgan Ulusal Güvenlik Güçleri, VBIED - El yapımı patlayıcı yüklü araç vb.). Bununla birlikte, kaynakçada listelenmiş olan kısaltılmış kaynakların sözlüğe dâhil edilmesi gerekmez (ör. BM, UGÖ vb.).

Sözlük, raporun başında yer alır.

Giriş

Giriş bölümünde, raporun EASO COI raporu metodolojisi (2019) ve [EASO COI Yazma ve Referans Verme Kılavuzu](#) (2019) doğrultusunda hazırlandığı açıkça belirtilir. Girişte ayrıca raporun amacı, hedef kullanıcılar ve raporun ekinde yer alan görev tanımına dayanarak ele alınan ana konulara yer verilir.

Yüksek seviyede şeffaflık sağlamak için, belirli bir raporda kullanılan metodoloji giriş bölümünde ayrıntılı biçimde açıklanır. Bu bağlamda görev tanımının nasıl belirlendiği, genişletilip genişletilmediği veya belirli konuların raporda neden ele alınamadığı da ortaya konur. Metodoloji ayrıca bilgilerin nasıl toplandığını tarif eder ve eğer ilgili ise, raporda kullanılan önemli kaynakları vurgular ve açıklar. Terminolojinin farklı kaynaklarda farklı kullanımı açıklanmalıdır. Son olarak, kalite kontrol mekanizması ve raporun sonuçlanma tarihi belirtilmelidir.

Giriş bölümünde rapordaki bilgilerin referans dönem(ler)i, araştırma süresi, yazma ve inceleme süreci hakkında bilgi verilir.

Raporun gövdesi

Raporun gövdesinde, araştırma sürecinde elde edilen [analiz edilmiş](#) ve [sentezlenmiş](#) bilgiler sunulur. Bilginin niteliğine ve hedef kullanıcılar için bağıntı düzeyine bağlı olarak, yönetici özeti veya COI sonuçlarına yer verilebilir.

Ekler

Ek I: Kaynakça

Raporda atıfta bulunulan tüm kaynaklar için kaynakçada eksiksiz şekilde referans gösterilmelidir. Kaynakçada referans verme konusunda bilgi almak için [EASO COI Raporu Yazma ve Referans Verme Kılavuzunu](#) inceleyiniz.

Ek II: Görev Tanımı

¹ EASO metodolojisi büyük ölçüde 2008 Menşe Ülke Bilgileri (COI) işlemeye ilişkin AB Ortak Kılavuzunu esas almaktadır ve EASO COI portalından indirilebilir: <https://coi.easo.europa.eu/>.

4. Kalite kontrolü

4.1 Değerlendirme

Her COI raporu için EASO tarafından ulusal ve EASO COI araştırmacıları arasında bir meslektaş değerlendirme süreci düzenlenir. Meslektaş değerlendirmesi, raporu yazan(lar)ın ve meslektaş(lar)ın söz konusu raporun EASO COI raporu metodolojisinde belirtilen ilkelere ve kalite standartlarına uygunluğunu sağlamak için birlikte çalıştığı bir kalite güvence ve geliştirme sürecidir. Değerlendiriciler, raporun içeriğini değiştirmez veya “onaylamaz”; ancak içerik veya kalite ile ilgili hususlarda yorum yaparak, kaynakları kontrol ederek ve ilave bilgiler önererek raporun kalitesine katkıda bulunurlar. Değerlendiricilerin [EASO değerlendirme kurallarına](#) uymaları gereklidir.

EASO, ulusal (ortak) yazarlarla istişare ederek EASO COI raporu metodolojisi ve meslektaş değerlendirmesi kuralları doğrultusunda raporun gözden geçirilmesi için dışarıdan uzmanları görevlendirebilir. Dış uzmanlar, COI metodolojisinde kanıtlanmış uzmanlıkları ve menşe ülke veya belirli konulardaki bilgi birikimlerine göre seçilir. Bu uzmanlar arasında STK’lar, akademisyenler ve uluslararası kuruluşlar yer alabilir.

Değerlendiricilerin tüm yorumları dikkate alınır. Ancak, bir yorumun kabul edilip edilmeyeceğine ve nasıl ele alınacağına (ortak) yazar(lar) karar verir. EASO, değerlendirme süreci boyunca denetleme yapar ve katılımı sağlar.

Yorumların neden uygulanabileceğine veya uygulanamayacağına değinerek değerlendiricilere geri bildirimde bulunulması iyi bir uygulamadır. Değerlendirme sonucunda, raporun kalitesini artırmak için ek bilgi ve kaynakların ilave edilmesi gerekebilir. Bu tür ek bilgilerin raporun içeriğini önemli ölçüde değiştirmesi durumunda değerlendiricilere bilgi verilir.

4.2 Yayına hazırlama ve redaksiyon

Değerlendirmeden sonra, EASO COI raporunun [EASO COI Yazma ve Referans Verme Kılavuzu](#) ile uyumlu olarak yayına hazırlanmasını ve redaksiyonunu gerçekleştirir. EASO ayrıca telif haklarına doğru şekilde uyulmasını sağlar.

5. Yayımlama

EASO raporun sorumluluğunu üstlenir, yayım ve dağıtım için nihai onayı verir.

EASO COI raporlarının tercümeleri, ancak doğrudan EASO tarafından yapılması veya onaylanması halinde resmî kabul edilir. Diğer hiçbir tercüme EASO onayı taşımaz.

6. Takip

Rapor yazma süreci katılımcılar tarafından **değerlendirilir**. Hedef kullanıcılar, raporun kullanımını değerlendirmeye davet edilir. Yeni bir EASO COI raporu hazırlığına başlandığında, bu geri bildirimler dikkate alınır.

EASO, gerekli olduğunda, uygun bir zaman diliminde COI raporlarını güncellemeyi hedefler. Güncellemelere başlanması ile ilgili olarak [başlatma süreçleri](#) bölümüne bakınız.

Ek 1: COI Raporlarının Değerlendirilmesine İlişkin EASO Kuralları ve Değerlendirme Kontrol Listesi

1. Değerlendiriciler:

Meslektaş (veya dışarıdan) değerlendiriciler metni **uzmanlık yeterliği** çerçevesinde değerlendirirler ve **gizlilik ilkesine** uymakla yükümlüdürler: Üçüncü şahıslara herhangi bir içerik, yorum veya cevap iletemezler.¹

2. Değerlendirme:

AMAÇ	Değerlendirmenin tek amacı, COI ürününün genel kalitesine katkıda bulunmak ve COI ürünlerinin mümkün olduğunca tarafsız, nesnel, kullanılabilir, geçerli ve şeffaf olmasını sağlamaya çalışmaktır. Değerlendiriciler kullanılan bilgilerin bağıntı, güvenilirlik, güncellik, nesnellik, doğruluk, izlenebilirlik ve şeffaflık standartlarına uygun olup olmadığını onaylamalıdır. Kalite standartları EASO COI Raporu Metodolojisinde tanımlanmaktadır.
KAPSAM	•rünün amacı ve kapsamı COI raporunun görev tanımında ve giriş bölümünde açıkça belirtilmektedir. Değerlendirmede EASO COI ürünleri bu bağlamda incelenmelidir. Değerlendiriciler, genel bir akademik bakış açısını değil hedef kullanıcıların özel ihtiyaçlarını dikkate almalıdır. Değerlendiricilerin yayına hazırlama görevi yoktur. Redaksiyon ve sayfa düzeni EASO tarafından yapılır. Olası veya gerekli ek bilgiler hakkındaki yorumlar ancak COI ürününün görev tanımının kapsamında önemli bir değişiklik anlamına gelmediği takdirde kabul edilir. Bu yorumlar sadece konuyla ilgili ek bilgi kaynaklarına belirli bir referansta bulunuyorsa kabul edilir.
FORMAT	Yorumlar ya doğrudan taslak Word belgesinde (değişiklikleri izle özelliği kullanılarak veya yorum eklenerek) ya da taslak COI ürününün hangi bölümleri hakkında yorum yapıldığı açıkça belirtilerek ayrı bir belgede yapılır.
UYGULAMA	(Ortak) yazarlar yorumları uygulayıp uygulamamaya ve nasıl uygulayacaklarına karar verir. Bununla birlikte yazar kabul edilmeyen tüm yorumlara cevap verir. Değerlendirmede belirtilen hususlar uygulandıktan sonra (ortak) yazarlar raporun son taslağını EASO'ya sunar.

¹ Raporu yazan(lar), meslektaş değerlendiriciler ve EASO dışındaki herkes üçüncü taraftır.

MESLEKTAŞ DEĞERLENDİRMESİNE İLİŞKİN KONTROL LİSTESİ

Not: Bu kontrol listesi sadece değerlendiricilere hatırlatıcı olma amacı taşır. Değerlendiricilerin COI raporu hakkındaki tüm yorumları ya doğrudan taslak Word belgesinde (değişiklikleri izle özelliği kullanılarak veya yorum eklenecek) ya da taslak COI ürününün hangi bölümleri hakkında yorum yapıldığı açıkça belirtilerek ayrı bir belgede yapılır.

SORU	V
SUNUM/YAPI/İÇERİK	
Rapor iyi yapılandırılmış, mantığa uygun ve anlaşılır bir şekilde sunuluyor mu?	
Bilgi hedef kullanıcılar tarafından okunabilir ve kullanılabilir nitelikte mi?	
Raporda sunulan bilgiler konuyla ve hedef kullanıcılarla bağlantılı mı?	
Raporda sunulan bilgiler güncel mi (veya zamanına uygun mu)?	
Metinde kullanılan alıntılar için açıkça referans (dipnotlar) verilmiş mi?	
Raporda herhangi bir öneri veya politika yönlendirmesi var mı?	
Rapor, görev tanımındaki gerekli unsurları kapsıyor mu?	
DİL/ÜSLUP	
Raporda tarafsız (nötr) ve nesnel (görüşlerden, duygulardan ve ön yargılardan etkilenmeyen) bir dil kullanılıyor mu?	
Raporda okuyucular için anlaşılır bir dil kullanılıyor mu?	
Raporda belirli ve açık bir dil kullanılıyor mu?	
KAYNAKLAR/KAYNAK GÖSTERME	
Araştırmada önemli boşluklar olduğunu fark ettiysem, bu boşlukları ele almak için yazarların göz atabileceği bağlantı/URL/referans içeren özel kaynaklar tavsiye ettim mi?	
Yazarlar çeşitli kaynaklar kullanıyor mu (ör. hükümet kaynakları, diplomatik kaynaklar, medya, STK kaynakları...)?	
Yazarlar güvenilir (itimat edilebilir, muteber) kaynaklar kullanıyor mu?	
Kullanılan kaynakların güvenilirliğinin düzgün şekilde değerlendirildiğinden emin olmak için rastgele bir dipnot kontrolü yaptım mı?	
Şüpheli kaynaklar (güvenilir olarak değerlendirilemeyen kaynaklar) kullanılıyorsa, yazarlar bu durumdan ve hangi neden(ler)den dolayı değerlendirilemediğinden bahsediyor mu?	
Raporda sağlanan tüm bilgilerin referansları (dipnotlarda) yer alıyor mu?	
Raporda verilen tüm bilgilere kaynakçada tam olarak referans verilmiş mi (yazar, başlık, tarih, varsa web sitesi, erişim tarihi)?	
Bilgi Toplama Misyonlarından elde edilen bilgiler kullanılıyorsa, bunların kaynağı doğru şekilde gösteriliyor mu (ör. yazar/başlık/misyon tarihi ve raporun yayımlanma tarihi)?	
Raporda iyi bilinmeyen bir kaynak kullanılıyorsa, raporda adının ilk geçtiği yerde yazar tarafından tanıtılıyor mu (uzmanlığına atıfta bulunarak vb.)?	
COI raporunda “birkaç” veya “birçok” kaynak şeklinde bir ifade kullanılıyorsa, bu referanslarda (dipnotlar) görünüyor mu?	
Yazılan bilgilerin dipnotta referans verilen kaynakların sağladığı bilgileri doğru şekilde yansıttığından emin olmak için rastgele bir dipnot kontrolü yaptım mı?	
Yazarın (mümkün olan yerlerde) birincil kaynaklara (ikincil kaynaklar yerine) atıfta bulunduğundan emin olmak için rastgele bir dipnot kontrolü yaptım mı?	

Ek 2: Sözlük

Sözlük esasen şunları temel almaktadır:

- (EUCG) Avrupa Birliği, “Menşe Ülke Bilgilerini (COI) işlemeye ilişkin AB Ortak Kılavuzu”, ARGO projesi JLS/2005/ARGO/GC/03, Nisan 2008 https://coi.easo.europa.eu/administration/euinstitutions/PLib/EU_Common_COI_Guidelines_2008_EN.pdf.
- (ECS FFM) Avrupa Birliği, “(Ortak) bilgi toplama misyonları hakkında AB ortak kılavuzu: Üye Devletlerin (ortak) bilgi toplama misyonları düzenlemesine yardımcı olmak için pratik bir araç”, Kasım 2010 https://coi.easo.europa.eu/administration/euinstitutions/PLib/ECS_FFM-Guidelines-2010.pdf;
- (EMN) Avrupa Birliği, Avrupa Göç Ağı, “Sığınma ve Göç Sözlüğü 6.0”, Mayıs 2018 tarihli online versiyonu https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/glossary_en
- (EASO) EASO ve metodoloji çalışma grubunun görüşmeleri/yorumları/geri bildirimi, StratNet ve COI Konferansı (Kasım 2017).

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Doğruluk (EASO)	Doğruluk; fiili gerçekliğe uygun, kesin ve çarpıtılmamış olma niteliğidir.	Eş anlamlılar: Dürüstlük Emin olma Hakikat Kesinlik Hatasızlık İsabet Zıt anlamlılar: Hatalı olma Çarpıtılmış Gerçek dışılık Asılsızlık	
Analiz (EASO)	Analiz, bir konuyu ya da sorunu, genellikle bileşenlerine ayırarak ve bu bileşenleri düzenleyerek, açıklayarak ve aralarındaki ilişkileri belirleyerek tarafsız şekilde değerlendirmektir. COI analitik süreci tüm araştırma döngüsünün temelini oluşturur; görev tanımının ve uygun araştırma sorularının geliştirilmesi, araştırma yapılması, kaynak ve bilgi seçimi ve doğrulaması, toplanan bilgiler arasındaki ilişkilerin saptanması ve sonuçlar hakkında sentezlenmiş ve mantıksal olarak düzenlenmiş bir rapor sunulması adımlarını içerir.	Eş anlamlılar: Analitik süreç	COI Sonucu Sentez

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Uluslararası koruma başvurusu (EMN)	Mülteci statüsü veya ikincil koruma statüsü talep ettiği anlaşılan ve ayrı şekilde uygulanabilen 2011/95/AB Direktifi kapsamı dışında kalan başka bir koruma türünü açık bir şekilde talep etmeyen üçüncü ülke vatandaşı veya vatansız bir kişinin bir Üye Devlete koruma almak için bulunduğu talep.		
Raporun yazarı (EASO)	Yazar veya ortak yazar; araştırmayı yapan, bilgileri analiz eden ve muhtemelen COI sonuçlarını ekleyerek sentezlenmiş bir şekilde COI raporunu hazırlayan COI araştırmacısıdır.	Eş anlamlılar: Hazırlayan	
Şüpheli (EASO)	Tüm kaynakların kendi değeri ve gündemi olmasına rağmen, aşağıdaki nedenlerle bir kaynak güvenilir olarak değerlendirilmiyorsa şüpheli kabul edilir: 1. kaynağın gündemi, itibarı, sahadaki operasyonel varlığı, raporlama yeterliği, soruşturmaların ciddiyeti ve bilgi düzeyi hakkında şeffaflık olmaması. 2. tarafsızlık; bir kaynağın kendi gündemini iletirmek için oldukça seçici veya çarpık bilgi sunması anlamına gelir.		
Denge (EUCG; EASO)	Denge, tüm ilgili parametreleri orantılı şekilde dikkate almak anlamına gelir. Bakış açılarını dengelemek ve bir konu/ husus hakkında daha kapsamlı bir genel bakış elde etmek için çeşitli türlerde kaynakların kontrol edilmesi.	Eş anlamlılar: Eş ağırlık Eşitlik Orantı Zıt anlamlı: Dengesizlik	
Vaka görevlisi (EMN)	Uluslararası koruma başvurusunun incelenmesinden ve değerlendirilmesinden sorumlu olan ve böyle bir durumda ilk önce karar verebilecek yetkili makamın personeli.		

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Menşe Ülke Bilgisi – COI (EASO)	Menşe Ülkesi Bilgisi (COI); uluslararası koruma başvurularının bireysel değerlendirmesine yönelik prosedürlerde kullanılan menşe ülke, mutad mesken ve transit veya dönüş ülkeleri hakkındaki bilgileri ifade eder. COI, sığınmayla ilgili olmayan göç vakaları bağlamında da kullanılabilir. COI, menşe ülkelerle ilgili olarak belirli bir zamandaki sosyo-ekonomik, yasal, politik durum, insan hakları ve çatışma durumu ve insani durum ile ilgili soruları cevaplamayı amaçlar. COI karar verme süreçlerini kolaylaştırır ve destekler, ancak ne karar alınacağını dikte etmez. Ülke rehberi ve yasal değerlendirmelerden farklıdır. COI, uluslararası koruma prosedürü için kanıt teşkil eder ve gerçeğe dayalı bir değerlendirme yapılmasına yardımcı olmada önemlidir.		• Ike rehberi/kılavuz ilkeler • Ike politikası
COI Araştırmacısı (ECS FFM)	Vakıaları ve bilgileri keşfetmek için COI ile ilgili konularda titiz ve sistematik bir araştırma veya soruşturma yapan kişi.		
COI Birimi (ECS FFM)	Sığınma Makamları bünyesindeki belirli bir departman ya da sığınma ile ilgili konular için COI toplamaktan ve sunmaktan sorumlu Bağımsız Departman.	Eş anlamlılar: COI departmanı • Ike birimi	
COI Sonucu (EASO)	COI sonucu, kaynaklardan elde edilen bilgilerin tamamını esas alarak belirli bir olayın, hususun veya durumun COI araştırmacısı tarafından yapılan sebebe dayalı ve birleştirilmiş bir değerlendirmesidir. Bir COI sonucu, hedef kullanıcıların görevleriyle ilgili bilgiye dayalı sonuçlar çıkarmasına yardımcı olmak için analiz edilen ve doğrulanan bilgilerdeki ana kalıpların altını çizmeyi amaçlar. İlgili tüm parametrelerin yanı sıra bunların birbiriyle karşılıklı bağımlılığını ve bütüne göre münferit önemini de dikkate almalıdır. COI sonucu, kaynaklar tarafından sağlanan bilgilere kıyasla “yeni bir bilgi” teşkil eder: A + B + C = D. D, COI’nin sonucudur. COI sonuçları yasal değerlendirmeler, politika veya karar yönlendirmesi içeremez.		• Ike rehberi/kılavuz ilkeler • Ike politikası Karar değerlendirmesi Korku/risk değerlendirmesi

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Teyit (EUCG; EASO)	Teyit, aynı olay/vakıa ile ilgili diğer bilgilerle bağımsız olarak örtüşen farklı kaynaklardan ayrı ayrı bilgiler bulmaktır. Bilgilerin teyit edilmesi; vakıaları, olayları veya durumları açıklayan bilgilerin doğruluğunu, geçerliliğini veya kesinliğini diğer bilgilerle (veya diğer kanıtlarla) destekler ya da güçlendirir.	Eş anlamlılar: Konfirmasyon Doğrulama Zıt anlamlılar: Zıtlık	Çapraz kontrol Çelişki
Çapraz kontrol (EUCG; EASO)	Çapraz kontrol sürecinde, farklı ve birbiriyle ilgisi olmayan kaynakların bir vakıa/husus/konu hakkında benzer veya farklı bilgi verip vermediği kontrol edilir. Çapraz kontrol, bilgiyi teyit etme veya karşılaştırma aracıdır.	Eş anlamlılar: Karşılaştırma Çifte kontrol •ç kez kontrol Zıt anlamlı: Derleme	Çapraz referans Teyit
Güncellik (EASO)	Güncellik; bilgilerin zamana uygun, güncel ve/veya mevcut en yeni bilgiler olması ve bilgilerin yayınlanmasından bu yana söz konusu olayların değişmemiş olması anlamına gelir.	Eş anlamlılar: Günümüzdeki Güncel Aktüel Zıt anlamlılar: Miadını doldurmuş Eski Geçmiş	
Yetkili makam (EMN)	Bir Üye Devlette bu gibi davalarda uluslararası koruma başvurularını incelemekten sorumlu ve karar alma yetkisine sahip yarı yargısal veya idari kurul.	Eş anlamlılar: Karar mercii Hâkim	
Yasal Uyarı (EUCG)	Şu amaçlarla bir belgeye eklenmiş yazılı beyan: 1. belli koşullar altında, bir belgede yer alan bilgilerin tam kapsamlı olmayabileceği veya bilgilerin kullanımından doğacak belirli (yan) etkiler nedeniyle doğan sorumluluğu sınırlandırmak ve/veya 2. söz konusu belgenin kullanım hakkını telif hakkıyla veya belirli bir müşteri grubuyla sınırlandırmak.	Eş anlamlılar: Sınırlama	Giriş Sentez
AB+ ülkeleri (EASO)	AB Üye Devletleri ile Norveç ve İsviçre.		
Değerlendirme (EASO)	Eldeki standartlara göre, göreceli ağırlığın veya değer sistematik ve nesnel şekilde etüt edilmesi.		Açıklama
Uzman (EUCG; EASO)	Deneyimi veya aldığı eğitim sonucu belirli bir alanda veya konudaki becerileri veya bilgi birikimi kanıtlanmış kişi. Uzman, uzmanlık alanına bağlı olarak bağımsız bir mütehassis olarak görev yapar.	Eş anlamlılar: Mütehassis Fikrî otorite (ör. akademik) Zıt anlamlı: Amatör Acemi Çırak Yeni	COI Araştırmacısı

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Yanlış teyit (EASO)	Yanlış teyit, bir bilgi farklı kaynaklardan bilgilerle doğrulanmış gibi görünse de bilginin aslında aynı birincil/esas kaynaktan edinilmiş olmasıdır.		
Bilgi (EUCG)	Belirli bir araştırma yoluyla elde edilen temel içerik veya veri.	Eş anlamlılar: Veri İçerik	Kaynak
Tarafsızlık (EUCG; EASO)	Bir konuda taraf olmamak, ele alınan konuyla ilgisi olabilecek herhangi bir paydaşla ilgisi veya ilişkisi olmamak ve belirli bir sonucu veya çıktıyı gözetmeye çalışmamak.	Eş anlamlılar: Taraf olmayan Dâhil olmayan Etkilenmeyen Taraf tutmama Önyargısızlık Zıt anlamlılar: Yandaş Müdahil Taraflı	Bağımsızlık Nesnellik
Nesnellik (EUCG; EASO)	Nesnellik; kaynağın bildiriminin gerçeğe dayalı olması ve duygulardan, spekülasyonlardan, kişisel veya grup temelli ön yargılardan, çıkarlardan veya peşin hükümlerden etkilenmemesidir.	Eş anlamlılar: Doğrulanabilir Gerçeğe dayalı Deneyisel Gözlemlenebilir Somut Bağımsız Yansız Zıt anlamlılar: Taraflı Yanlı Öznellik Tek taraflı Spekülatif	Bağımsızlık Tarafsızlık
Sözlü kaynak (EASO)	Yayımlanmış kaynaklarda bulunamayan bir konu hakkında belirli bilgiler edinmek için COI araştırmacısının görüşme yaptığı/iletişime geçtiği kişi. Sözlü kaynaklar, bir konu/husus hakkında özel bilgisi olan uzmanlar veya şahıslar olabilir. Sözlü kaynaklar, belirli araştırma amaçları için özenle seçilir ve derinlemesine görüşme yapılır. Tüm sözlü kaynaklar ve verdikleri bilgiler, kalite kriterlerine göre değerlendirilir.	Eş anlamlılar: Görüşülen kişi Muhatap	Uzman
Esas kaynak (EUCG; EASO)	Esas kaynak olay, vakıa veya hususu ilk belgeleyendir.		

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Birincil kaynak (EUCG; EASO)	Birincil kaynak bir olay, vakıa veya husus ile yakından veya doğrudan ilgilidir (yani ilk elden bilgi sahibidir).	Eş anlamlılar: İlk elden anlatım Şahit Tanıklık Zıt anlamlılar: İkinci el İkincil kaynak Dolaylı Aracı	
Kamuya açık (EUCG)	Genel olarak: İçerik, kaynak ve/veya bilginin teoride sınırlı dağıtıma tabi olmaması durumudur. Bununla birlikte uygulamada bu tür bir içeriğin, kaynağın ve/veya bilginin varlığını göz ardı etmesi ya da tatbiki eşikler nedeniyle (bkz. gri yayınlar) halk büyük ihtimalle bu tür bir içeriğe, kaynağa ve/veya bilgiye erişemeyebilir ya da erişemeyecektir. Not: Bazı AB Üye Devletlerinde “kamuya açık” ifadesi bir sınıflandırma derecesi olarak görülür; yani uygulanabilir en düşük derece. Bu rapor bağlamında “kamuya açık”, “sadece kurum içi dağıtımla sınırlı olmama” anlamına gelmektedir. Aslında bazı AB Üye Devletleri, bilgi ürünlerini başvuru sahibi ve avukatından başka kimseye neredeyse hiç ve hatta asla açıklamaz. Aslında, başvuru sahibi ve avukatı dağıtım zincirinin dış sınırlarında yer alır. Bu nedenle bu Üye Devletlerde “kamuya açık” ifadesi mutlaka “kontROLSÜZ şekilde kamuya açıklanabilir” anlamına gelmez.	Eş anlamlılar: Açık kaynak Sınırlama Olmaksızın ifşa Edilebilir Zıt anlamlılar: Gizli Sınırlı Özel	Halka açık
Bağıntı (EASO)	Bağıntı; ele alınan vaka, olay veya husus ile yakından bağlantılı olma niteliğidir.	Eş anlamlılar: Uygun Yerinde Zıt anlamlı: Alakasızlık	

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Güvenilirlik (EUCG; EASO)	Güvenilirlik; husus, vakıa veya olay ile ilgili itimat edilebilir olma niteliğidir.	Eş anlamlılar: İnanırlılık İtimat edilebilir Aslına uygun Hakikate uygun Özgün Muteber Doğru sözlü Zıt anlamlılar: Şüpheli Güvenilmez Kuşkulu Sahte Tartışmaya açık Hilekâr Güven vermeyen Yanlış	Bağımsızlık Yerinde Uygun İzlenebilirlik
Rapor (EASO)	Soruşturma sonucuna dair analiz, beyan veya sonuç ortaya koyabilecek vakıa, olay veya durum hakkındaki bulguların yazılı ve ayrıntılı şekilde ifade edilmesi veya açıklanması.	Eş anlamlılar: Açıklama Anlatım Çalışma	Muhakeme Görüş Tahmin Özet Yorum
Değerlendirici (EASO)	Kullanılan bilgilerin kalite kriterlerine uygun olup olmadığını ve COI metodolojisine uyulup uyulmadığını kontrol ederek, raporun genel kalitesine katkıda bulunmak amacıyla EASO COI raporu için meslektaş değerlendirmesi yapan ulusal araştırmacı veya EASO COI araştırmacısı. Menşe ülke hakkındaki bilgi birikimine veya COI alanındaki uzmanlığına dayanarak, kalite değerlendirmesi için dışarıdan bir uzman değerlendirici de kullanılabilir.		
Bilgi için karşılıklı birbirini kaynak gösterme (EUCG; EASO)	Karşılıklı birbirini kaynak gösterme, ikincil kaynakların esas/birincil kaynağa atıfta bulunmak yerine birbirlerine atıfta bulunmasıdır. Karşılıklı birbirini kaynak gösterme durumunun tespit edilememesi görüldüğü kadar güncel olmayan bilgilerin kullanılmasına sebep olabilir.	Eş anlamlılar: Mükerrer bilgi	.
İkincil kaynak (EASO)	İkincil kaynak, esas kaynaktan (veya diğer ikincil kaynaklardan) bilgi verir veya onlara atıfta bulunur.	Eş anlamlılar: İkinci el Zıt anlamlılar: İlk elden kaynak Birincil kaynak	
Kaynak (EASO)	Bilgi veren bir araç, kişi veya kurum.		Bilgi
Spekülasyon (EASO)	Destekleyici sağlam kanıt olmadan bir teori ortaya atmak.	Zıt anlamlılar: Sonuç	Analiz

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Özet (EASO)	Bir belgenin veya raporun tüm ana önemli noktalarını kısa ve özlü şekilde ifade eden bilgiler sunma amaçlı yazma tekniği.	Eş anlamlılar: Hülasa Özetçe Bakış Kısa özet Önemli hususlar Ana hatlar Öz geçmiş Sinopsis Kısa anlatım	Giriş Önsöz COI sonucu Sentez
Sentez (EASO)	Sentezleme, bilgiyi kaynağına göre listelemek veya alıntılarla yerine tutarlı bir bütün oluşturmak için konularına göre düzenlemek, birleştirmek ve gruplamak demektir. Rapor yazan kişi, kaynaklarda bulunan benzer ifadeleri sentezleyerek birbirini teyit eden veya birbiriyle çelişen bilgileri bir arada sunar ve karşılaştırmayı okuyucu için net hale getirir. Farklı yazım teknikleri kullanılarak rapor, bölüm, kısım, paragraf ve cümle düzeyinde sentez yapılabilir.		Analiz Sonuç Özet
Hedef kullanıcılar (EASO)	EASO'nun COI raporlarının hedef kullanıcıları; yetkili makamlar bünyesindeki vaka görevlilerini, COI araştırmacılarını ve ulusal politika yapıcılarını, uluslararası koruma başvurularını incelemekten ve değerlendirmeden sorumlu mahkeme ve yargı mercilerini ve AB Kurumlarını, organlarını ve kuruluşlarını kapsar.		
Görev Tanımı (ToR) (ECS FFM; EASO)	Görev tanımı, raporun çerçevesini ve omurgasını oluşturur. Genel konuların yanı sıra raporda değinilmesi gereken alt konuları ve araştırma konularını içerir. Görev tanımı, hedef kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını ele almayı amaçlar. Görev tanımı, <u>başlatma sürecinde</u> belirtildiği şekilde hazırlanır. Görev tanımı, raporu yazan(lar) için bağlayıcıdır. Görev tanımından sapmalar ve bunun nedenleri, raporun giriş bölümünde açıkça ifade edilmelidir.		
İzlenebilirlik (EUCG; EASO)	İzlenebilirlik, bir bilgi parçasının birincil ve/veya esas kaynağının ne ölçüde tanımlanabileceği anlamına gelir. Eksiksiz referans verme ve açıkça atıfta bulunma niteliğidir.	Eş anlamlılar: Bulunabilir Tanımlanabilir Sonuç çıkarılabilir Elde edilebilir Anlaşılır Zıt anlamlılar: Sonuç çıkarılamaz Ayrıştırılamaz İzlenemez	

TERİM	TANIM/AÇIKLAMA	EŞ ANLAMLILAR ve ZİT ANLAMLILAR	KARIŞTIRILMAMASI GEREKENLER
Şeffaflık (EUCG, EASO)	Şeffaflık; net, açık ve anlaşılır olma niteliğidir. Araştırma kararlarının nasıl alındığına, bilginin nasıl elde edildiğine, değerlendirildiğine ve sunulduğuna dair yöntemler konusunda net ve açık olma niteliği.	Eş anlamlılar: Netlik Açıklık Anlaşılabilirlik Zıt anlamlılar: Çarpıtma Anlaşılmazlık Müphemlik Karışıklık Tartışmalı Muğlak	İzlenebilirlik
Kullanılabilirlik	Hedef kullanıcılar için “kullanım kolaylığı” derecesi. Bu bakımdan, raporun dili hedef kullanıcılara uygun olmalıdır. Aynı husus, mantıklı ve açık biçimde düzenlenmesi gereken rapor yapısı için de geçerlidir. Kaynaklar tarafından ve EASO COI raporunda kullanılan terminoloji net biçimde açıklanmalıdır.		
Onaylama (EUCG; EASO)	Bir kaynağın ve/veya bilginin COI kalite kriterlerine göre değerlendirilmesi süreci.	Eş anlamlılar: Değerlendirme	
Geçerlilik	Geçerlilik, hedef kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamada kabul edilebilir ve metodolojik, mantıksal ve vakiasal olarak sağlam olmaktır.		

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct information centres. You can find the address of the centre nearest you at: <http://europa.eu/contact>

On the phone or by email

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696 or
- by email via: <http://europa.eu/contact>

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website at: <http://europa.eu>

EU publications

You can download or order free and priced EU publications from EU Bookshop at: <http://publications.europa.eu/eubookshop>. Multiple copies of free publications may be obtained by contacting Europe Direct or your local information centre (see <http://europa.eu/contact>).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex at: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data from the EU

The EU Open Data Portal (<http://data.europa.eu/euodp>) provides access to datasets from the EU. Data can be downloaded and reused for free, both for commercial and non-commercial purposes.

Publications Office
of the European Union